

Til Socialudvalget

17-07-2008

Sagsnr.
2008-71847

Notat om høringsvar til rammeplan for socialpsykiatrien

Dokumentnr.
2008-385597

Rammeplan for socialpsykiatrien har været sendt i høring hos en række interessenter i den udgave, som blev godkendt til høring af Socialudvalget den 28. maj 2008. Liste over høringsparter og liste over indkomne høringsvar er vedlagt. Der er indkommet i alt 31 høringsvar. Alle høringsvar er vedlagt sagen i deres fulde længde.

Sagsbehandler
Lotte Larsen

Dette notat opsummerer de indkomne kommentarer og beskriver, hvordan Socialforvaltningen har håndteret bemærkningerne.

Generelle kommentarer til planen

Der er generelt ros til planen, der blandt andet beskrives som velfunderet, grundig og visionær. Samtidigt udtrykkes der dog i mange af høringsvarene bekymring for, hvordan planen skal finansieres.

Proces

Flere peger på, at de gerne ville have haft længere tid til høringen, men der udtrykkes samtidigt stor tilfredshed med, at der har været afholdt

60108 - SOF Centralt

Bernstorffsgade 17, 4. sal
1592 København V

Telefon
3317 3679

E-mail
WJ72@sof.kk.dk

www.kk.dk

et offentligt høringsmøde.

Der er flere høringsparter, som efterspørger mere detaljerede redegørelser, analyser og lignende. Fx efterspørger beboerrådet på bocenter Ringbo en konkretisering af hvor, hvornår og hvordan boligstandarden forbedres. I samme forbindelse tilbyder flere at deltage i det efterfølgende arbejde med konkretisering af planen.

Socialforvaltningen vurderer, at disse kommentarer vil blive imødekommet i det efterfølgende arbejde med delstrategier. Desuden er der tilføjet et forord i planen, som blandt andet beskriver processen omkring planen.

Målgruppe

Som det også var tilfældet på det offentlige høringsmøde, er der i høringssvarene kommet flere kommentarer vedrørende målgruppen. Winnie Schaufuss peger på, at den overordnede målgruppe kan afgrænses tydeligere. Både Værestedet Muhabet og Robert Refsby mener, psykisk syge med flygtninge/indvandrere baggrund skal beskrives som en særlig målgruppe. De københavnske ældreråd mener, der skal fokus på ældre psykisk syge i specialiseringsplanerne.

I høringsudgaven af planen er det vurderet, at der potentielt er 85.000 københavnere med en psykisk lidelse. I forlængelse heraf er det defineret, at målgruppen for den socialpsykiatriske indsats er kendetegnet ved både at have en psykisk lidelse og sociale problemer. Det estimeres at dreje sig om 7-10.000 borgere i Københavns Kommune. Socialforvaltningen vurderer, at det ikke indenfor de lovgivningsmæssige rammer er muligt at afgrænse den overordnede målgruppe nærmere, da man i så fald risikerer at afskære borgere, som har behov for hjælp, fra at få denne hjælp, hvis der er opstillet mere håndfaste kriterier som eksempelvis krav om en bestemt diagnose.

I den konkrete tilrettelæggelse af indsatsen kan det dog være hensigtsmæssigt at arbejde med mere afgrænsede målgrupper. Det er netop tanken bag planens indsatsområde ”målretning af den sociale indsats” og initiativet om en specialiseringsstrategi. Efter høringen er det blevet præciseret, at specialiseringsanalysen skal forholde sig til behovet for specialisering af indsatsen for borgere, hvis psykosociale problemer kan have en særlig karakter fordi de er ældre, unge, har anden etnisk baggrund end dansk, er misbrugende eller har en kriminalitetsproblematik.

Kommentarer til planens principper

Brugerinddragelse

Fra mange sider udtrykkes der tilfredshed med, at brugerinddragelse gøres til et grundlæggende princip for den socialpsykiatriske indsats.

Hedelund pointerer, at fokus skal være på reel brugerindflydelse og ikke bare brugerinddragelse. Dette er afspejlet i den nye brugerpolitik.

Thorupgårdens medarbejdere peger på, at der kan være et dilemma forbundet med på den ene side at tage udgangspunkt i brugerens ønsker og på den anden side at ønske et liv, der er mere værdigt set med andres, herunder de pårørendes, øjne. I den reviderede plan har Socialforvaltningen indarbejdet et afsnit om dette dilemma.

Recovery

Ligeledes er der stor opbakning til recovery som bærende princip. Der er flere høringsparter, som kommer med forslag til, hvordan man kan arbejde videre med recovery. Eksempelvis peger Askovgården på, at den kognitive metode er en konstruktiv pædagogisk metode til at hjælpe borgeren til at formulere sine problemer og stille realistiske mål. Sind peger på at recovery skal suppleres med flere andre metoder, herunder særligt samtaleterapi.

Disse konkrete forslag kan indgå i det videre arbejde med implementering af recovery.

LFS (Landsforeningen for socialpædagoger) fremhæver, at de mener, en klar udmelding om recovery kan tiltrække nye medarbejdere. Samtidigt peger LFS på, at der mangler tilbud, der kan skabe det ønskede flow i den enkeltes recoveryproces.

Socialforvaltningen anerkender LFS' ønske om flere tilbud og henviser til, at det netop er hensigten med flere af de beskrevne initiativer i planen, blandt andet initiativet om flere beskæftigelsestilbud på særlige vilkår, værestedet der blandt andet skal træne brugernes færdigheder samt ideen om en koordinerende kontaktperson (også benævnt case-manager), der skal skabe et bedre overblik og en øget sammenhæng i borgerens sag.

Omvendt peger Thorupgårdens samarbejdsudvalg på, at øget flow kan skabe utryghed hos brugerne. Socialforvaltningen anerkender, det er en potentiel risiko, men vurderer samtidigt også, at risikoen kan imødekommes i relationen mellem den enkelte beboer og medarbejder. Dette er i øvrigt i tråd med LFS' ønske om, at der kommer mere fokus på relationerne.

Socialforvaltningen henviser i den forbindelse til afsnittet om recovery i planen. Heraf fremgår, at recovery indebærer et fælles ansvar hos borgeren og den professionelle. Medarbejderne skal vedvarende arbejde på at finde borgerens potentiale for recovery. Omvendt indebærer det også en forventning om, at borgeren – ud fra sine forudsætninger – selv tager ansvar i sin recovery proces. Ingen af

parterne kan så og sige ”lade stå til” og opgive. Den helt grundlæggende forudsætning for, at dette fælles ansvar kan realiseres er, at der skabes og vedligeholdes en god og konstruktiv relation mellem borgeren og den professionelle. Socialforvaltningen er således enig med LFS i, at der er behov for fokus på relationsarbejdet, og det vil være et væsentligt element i det videre arbejde med implementering af recovery.

Effektstyring

Til gengæld udtrykkes fra mange sider bekymring over effektstyring. I de fleste tilfælde er der ikke tale om en direkte afvisning af princippet, men nærmere en utryghed overfor, hvordan det konkret udformes og dermed hvilken betydning, det får for praksis. Utrygheden vedrører dels omfanget af dokumentation og dels bekymring for, om det vil mindske borgernes muligheder for at ”fejle” eller bare ”at være”. Der er dog også flere, der utvetydigt bakker op om princippet.

Socialforvaltningen vurderer, at der skal ske en markant inddragelse af relevante parter i det efterfølgende arbejde med konkretisering af princippet om effektstyring – både af hensyn til princippet indholdsmæssige bæredygtighed og af hensyn til forankringen. Dette er præciseret i den reviderede plan.

Kommentarer til målene i planen

Der synes generelt at være opbakning til planens mål. I nogle høringssvar lægges der særligt vægt på et eller flere mål, men der udtrykkes ikke ønske om, at andre mål skal bortfalde.

Sundheds- og Omsorgsudvalget lægger blandt andet op til, at de to forvaltninger videndeler og samarbejder om at udvikle indsatsen vedrørende kost og motion, hvilket Socialforvaltningen finder relevant og vil følge op på i den efterfølgende proces.

Indikatorer

Thorupgården peger på, at der er behov for i højere grad at indarbejde borgerens egne ønsker i målene og indikatorerne. I den forbindelse nævnes det potentielle dilemma mellem brugerinddragelse og pårørendeinddragelse, som også er omtalt under kommentarerne til planens principper.

Socialforvaltningen henviser til, at de indikatorer, som på nuværende tidspunkt indgår i planen, skal ses som et indledende bud på, hvad der kan være relevant at måle på. I takt med at planens initiativer videreudvikles i delstrategier, skal indikatorerne fastlægges endeligt. I dette efterfølgende arbejde anses Thorupgårdens input som et relevant bidrag.

Kommentarer til initiativerne i planen

Der er generelt opbakning til planens initiativer. Som det også er tilfældet med målene, fremhæver de forskellige høringsparter forskellige initiativer, som de finder særligt vigtige.

Koordinerende kontaktperson (tidligere benævnt case-manager)

Ligesom det også var tilfældet på det offentlige høringsmøde, har initiativet om case-manager givet anledning til spørgsmål og kommentarer i den skriftlige høring. Blandt andet understreger Bedre Psykiatri, at det er vigtigt, en case-manager ikke bliver en sagsbehandler, der arbejder hen over hovedet på borgeren. LFS støtter ideen men anbefaler, der anvendes et andet begreb end case-manager.

Socialforvaltningen har i forlængelse heraf ændret begrebet fra case-manager til ”koordinerende kontaktperson”.

Speciallægebetjening

Der er flere konkrete kommentarer vedrørende speciallægebetjeningen. Blandt andet mener Sind ikke, betjeningen i dag er tilstrækkelig. Hedelund påpeger, at der er behov for aftaler for de bocentre, der ligger udenfor Københavns Kommune. Region Hovedstadens Psykiatri giver udtryk for, at den nye aftale, der er indgået, fuldt ud bliver på højde med den forhenværende aftale.

Socialforvaltningen er af den overbevisning, at den nye aftale med Region Hovedstaden er et godt udgangspunkt for en god og tilstrækkelig betjening og er i gang med at sikre tilsvarende vilkår for centre udenfor Region Hovedstaden.

Beskæftigelse

Der er flere kommentarer, der på forskellig vis vedrører beskæftigelse.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen peger i deres høringssvar på, at det er væsentligt at skabe en helhed i den beskæftigelsesmæssige og den socialpsykiatriske indsats overfor de borgere, som modtager ydelser fra begge regi. Socialforvaltningen er helt enig heri og har taget kontakt til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen med henblik på at planlægge det videre arbejde i fællesskab.

I deres høringssvar har Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen desuden en række konkrete forslag til ændringer i formuleringer o. lign, som er imødekommet i videst muligt omfang.

Enkelte høringsparter stiller sig uforstående overfor, at færre førtidspensionister kan være et succeskriterium. Et medlem af bestyrelsen på værestedet N.A.B.O efterlyser i den forbindelse en større anerkendelse af den indsats, førtidspensionister kan yde, og han

mener konkret, der er behov for flere muligheder for udviklende, kompetencegivende og indtægtsgivende arbejde. Ligeledes henstiller beboerrådet på Stubberupgård til, at der skal gives en ordentlig løn til de beboere, der er i (beskyttet) beskæftigelse.

Med hensyn til, om færre førtidspensionister kan være et succeskriterium, har Socialforvaltningen fastholdt indikatoren, da den afspejler et ønske om, at den sociale indsats i højere grad skal være forebyggende, således der bliver mindre behov for førtidspension på længere sigt. Det er dog samtidigt understreget, at de borgere, der har behov for førtidspension, selvfølgelig fortsat skal have det.

Desuden skal Socialforvaltningen henvise til, at der er et indsatsområde i planen, der handler om flere beskæftigelsesrettede tilbud. Høringsudgaven af planen berørte dog ikke lønspørgsmålet.

Socialforvaltningen kan oplyse, at det i lovgivningen er bestemt, at kommunen skal fastsætte lønnen for personer i beskyttet beskæftigelse, således personen i videst muligt omfang aflønnes efter indsats. I tilfælde, hvor en person på grund af betydelig nedsat funktionsevne kun kan yde en indsats, som giver en meget beskedent indtjening, kan arbejdsdusør fastsættes til mindst 5 pct. af den mindste overenskomstmæssige beløb på det pågældende arbejdsområde. Desuden fremgår det, at kommunen skal aflønne personer, som deltager i særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb med en arbejdsdusør, der fastsættes af kommunalbestyrelsen (jf. bekendtgørelse nr. 628 af 15/06/2006 om aflønning og befodringsudgifter mv. i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og aktivitets- og samværstilbud). I praksis forvaltes aflønningsspørgsmålet i dag af de enkelte bocentre, der typisk fastlægger lønnen ud fra en konkret vurdering af den enkelte beboers indsats.

Der kan eventuelt være behov for mere ensartede retningslinjer på området, og Socialforvaltningen har skrevet spørgsmålet ind i planen under initiativet om flere tilbud om beskyttet beskæftigelse og job med løntilskud. I den forbindelse skal der også tages hensyn til, at lovgivningen sætter grænser for, hvor meget man må tjene ved siden af sin førtidspension. De specifikke regler og takster afhænger af, om man er enlig eller gift, om man får førtidspension efter de nye eller de gamle samt flere andre forhold. En rettesnor er, at en enlig har ret til at tjene op til ca. 62.000 kr. om året ud over sin førtidspension. Er indtægten større, nedsættes pensionen med 30 pct. af det, der tjenes mere end de 62.000 kr.

Bocentre

Både Sind og de københavnske ældreråd rejser i deres høringssvar en

kritik af, at planen ikke indeholder en plan for decentralisering af de store bosteder, hvilket, de mener, er problematisk, fordi mindre og mere overskuelige enheder giver bedre trivsel for personale og brugere.

Socialforvaltningen skal i den forbindelse henvise til indsatsområdet ”fra institution til egen bolig” i planen. Essensen i dette indsatsområde er, at bocentrene skal moderniseres og i den forbindelse også opdeles i mindre men mere specialiserede enheder end i dag.

Sind peger desuden på, at det er uhensigtsmæssigt, at færdigbehandlede borgere nogle gange må vente på de psykiatriske centre, fordi der er ventetid på en socialpsykiatrisk bolig.

Socialforvaltningen anerkender, at det er en problemstilling, der er behov for fokus på. Dels handler problemstillingen om tilstrækkelig kapacitet, herunder også flow i botilbuddene. Det fokuseres der på i forbindelse med planerne for udbygning af boområdet. Dels er der i dag en lille gruppe borgere, som venter rigtig længe på et botilbud. Det skyldes primært, at disse borgere kun ønsker et ganske bestemt botilbud, og eventuelt har takket nej til tilbud om en plads på et andet botilbud. Da der ifølge Lov om social service er frit valg til botilbud efter § 108, har borgeren ret til kun at ønske et bestemt tilbud. Det skal dog sikres, at borgerens valg er truffet på et tilstrækkelig oplyst grundlag; borgeren skal vide, hvilket alternative botilbud der findes, og eventuelt hvilke muligheder, der er for at modtage et andet tilbud i en begrænset periode. Derfor gør Socialforvaltningen nu en ekstra indsats for at sikre, at den ventende borger er klar over, at ventetiden kan nedbringes betydeligt, hvis man accepterer et andet botilbud, end det man umiddelbart helst vil bo i. Det kan forhåbentligt medføre, at færre får en meget lang ventetid.

Ledelse

Winnie Schaufuss skriver, at der er behov for at fokusere mere på ledernes etik og samarbejdsevne.

Socialforvaltningen vurderer, at lederne på de socialpsykiatriske bosteder er kompetente og samarbejdsorienterede. Samtidigt skal Socialforvaltningen gøre opmærksom på, at der er iværksat et arbejde med at beskrive et værdigrundlag for det socialpsykiatriske arbejde i Københavns Kommune.

Kompetenceudvikling

LFS peger på, at der er behov for kompetenceudvikling, særligt med fokus på recovery arbejdet. Samarbejdsudvalget på Bocenter Lindegården mener, der er behov for uddannelse i misbrugshåndtering.

Emnet kompetenceudvikling er på forskellig vis allerede berørt i

planen, og Socialforvaltningen forventer, at en af de delstrategier, der skal konkretisere planen, kommer til at omhandle kompetenceudvikling.